EUROOPA KOHTU OTSUS (teine koda)

15. detsember 2005 *

Kohtuasjas C-344/03,

mille esemeks on EÜ artikli 226 alusel 1. augustil 2003 esitatud liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi,

Euroopa Ühenduste Komisjon, esindajad: G. Valero Jordana ja P. Aalto, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

hageja,

versus

Soome Vabariik, esindaja: T. Pynnä, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

kostja,

* Kohtumenetluse keel: soome.

EUROOPA KOHUS (teine koda),

koosseisus: koja esimees C. W. A. Timmermans, kohtunikud C. Gulmann (ettekandja), R. Schintgen, G. Arestis ja J. Klučka,

kohtujurist: D. Ruiz-Jarabo Colomer,
kohtusekretär: ametnik K. Sztranc,

arvestades kirjalikus menetluses ja 22. septembri 2005. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi ilma kohtujuristi ettepanekuta,

on teinud järgmise

otsuse

1 Oma hagiavalduses palub Euroopa Ühenduste Komisjon Euroopa Kohtul tuvastada, et kuna Soome Vabariik ei kohaldanud nõukogu 2. aprilli 1979. aasta direktiivi 79/409/EMÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta (EÜT L 103, lk 1; ELT eriväljaanne 15/01, lk 98), mida on muudetud aktiga Austria Vabariigi, Rootsi Kuningriigi ja Soome Vabariigi ühinemistingimuste ja Euroopa Liidu aluslepingutesse tehtavate muudatuste kohta (EÜT 1994, C 241, lk 21, ja EÜT 1995, L 1, lk 1; edaspidi „direktiiv") artikli 9 lõikes 1 ette nähtud erandit selles sättes toodud

kriteeriumide kohaselt ning kuna ta ei tõendanud, et Mandri-Soomes ja Ahvenamaa maakonnas toimuva veelindude kevadise jahi puhul täideti nimetatud sättes toodud tingimusi sellise erandi tegemiseks, eeskätt tingimusi „teiste rahuldavate lahenduste" puudumise ja „vähese arvu" kohta eelkõige järgmiste liikide puhul: hahk (*Somateria mollissima*), sõtkas (*Bucephala clangula*), rohukoskel (*Mergus serrator*), jääkoskel (*Mergus merganser*), mustvaeras (*Melanitta fusca*) ja tuttvart (*Aythya fuligula*), rikkus Soome Vabariik nimetatud direktiivist tulenevaid kohustusi.

Õiguslik raamistik

Ühenduse õigusnormid

2 Direktiivi artikkel 7 sätestab:

„1. Olenevalt konkreetse liigi arvukusest, geograafilisest levikust ja sigimisvõimest kogu ühenduses võib II lisas loetletud liikidele jahti pidada vastavalt siseriiklikele õigusaktidele. Liikmesriigid tagavad, et jahipidamine nendele liikidele ei ohusta levikualal nende kaitsmiseks tehtud jõupingutusi.

2. II/1 lisas osutatud liikidele võib pidada jahti sel geograafilisel maismaa- ja merealal, kus käesolevat direktiivi kohaldatakse.

3. II/2 lisas osutatud liikidele võib jahti pidada üksnes vastavalt osutatud liikmesriikides.

4. Liikmesriigid tagavad, et kehtivate siseriiklike meetmetega kooskõlas toimuv jahipidamine, sealhulgas jaht jahikullidega, kui seda peetakse, järgib asjaomaste linnuliikide mõistliku kasutamise ja nende arvukuse ökoloogiliselt tasakaalustatud piiramise põhimõtteid, ning et kõnealune tegevus asjaomaste liikide, eelkõige rändliikide arvukuse suhtes vastab artiklist 2 tulenevatele meetmetele. Liikmesriigid tagavad eelkõige, et liikidele, mille suhtes jahialaseid seadusi kohaldatakse, ei peetaks jahti poegade üleskasvatamise ajal ega sigimise erinevatel etappidel. Rändliikide puhul tuleb liikmesriikidel eelkõige tagada, et liikidele, mille suhtes jahialaseid seadusi kohaldatakse, ei peetaks jahti sigimise ega pesitsusaladele naasmise ajal. Liikmesriigid edastavad komisjonile kogu asjakohase teabe oma jahialaste seaduste tegeliku rakendamise kohta."

3 Direktiivi artikli 9 lõige 1 sätestab:

„Liikmesriigid võivad teiste rahuldavate lahenduste puudumisel teha erandeid artiklite 5, 6, 7 ja 8 sätetest järgmistel põhjustel:

[...]

c) lubamaks range järelevalve tingimustes ja valikuliselt teatavate lindude vähesel arvul püüdmist, pidamist või muud mõistlikku kasutamist."

4 Direktiivi artikli 16 lõike 1 kohaselt moodustatakse direktiivi teatavate osade tehnika ja teaduse arenguga kohandamiseks teaduse ja tehnika arenguga kohandamise komitee (edaspidi „ORNIS-komitee"), mis koosneb liikmesriikide esindajatest ja mille eesistuja on komisjoni esindaja. Vastavalt direktiivi artiklile 16 tegeleb ORNIS-komitee direktiivi kohandamisega vastavalt tehnika ja teaduse arengule.

5 Direktiivi lisas II/2 on nimetatud muu hulgas hahka, sõtkast, rohukosklat, jääkosklat, mustvaerast ja auli (*Clangula hyemalis*).

Siseriiklikud õigusnormid

Mandri-Soome

6 Jahieeskirja (12. juuli 1993. aasta määrus nr 666), mida on muudetud 27. novembri 1998. aasta määrusega nr 869 (edaspidi „jahieeskiri") paragrahv 24 määrab kindlaks üldised jahikeelu ajad järgmiselt:

„Üldised jahikeelu ajad

Jahiloomi ei tohi küttida järgmistel ajavahemikel:

[...]

13) [...] sõtkas, [...] emane hahk ja samal aastal sündinud pojad: 1. jaanuarist kuni 20. augusti kella 12-ni;

14) isane hahk: 1. jaanuarist 31. maini;

15) aul, rohukoskel ja jääkoskel: 1. jaanuarist 31. augustini."

7 Jahieeskirja paragrahv 29 näeb ette mõned erandid neist jahikeelu ajavahemikest järgmiselt:

„Mõnede veelinnuliikide kevadine jaht:

Teiste rahuldavate lahenduste puudumisel ning juhul, kui jaht ei kahjusta soodsa kaitsetaseme säilitamist, võivad Uusimaa, Varsinais-Suomi ja Satakunta maakonna jahipiirkonna aladel rannikul asuvates valdades püsivalt elavad isikud erandina paragrahvi 24 esimeses lõigus ette nähtud üldise jahikeelu ajavahemikest pidada jahti vähesel arvul aulile, hahale, sõtkale, rohukosklale ja isasele jääkosklale 10. aprillist 21. maini."

8 Aastatel 1998–2001 lubas Põllumajandus- ja metsandusministeerium jahieeskirja kohaldades regulaarselt väljastada kevadise jahi lube kõigi või teatavate nimetatud liikide küttimiseks.

Ahvenamaa maakond

9 Ahvenamaa 5. juuli 1985. aasta maakonnaseaduse nr 31 (Jagtlag för landskapet Åland 5.7.1985/31) (seadus jahipidamise kohta Ahvenamaa maakonnas), mida on muudetud maakonnaseadustega nr 68/1995 ja nr 46/199 (edaspidi „maakonnaseadus nr 31") paragrahvi 20 esimene ja teine lõik sätestavad:

„Ahvenamaa maakonna omavalitsus võib pärast jahiseltsidega konsulteerimist võtta vastu maakonna omavalitsuse määruse, milles ta täpsustab, milliseid ulukiliike võib küttida, aastaaja, millal eelmainitud liike võib küttida, ala, kus küttimine on lubatud ja muud tingimused, mida kohaldatakse eelkõige teatavate liikide küttimisele. Nende linnuliikide küttimine on keelatud pesitsusaladele naasmise, sigimise ja poegade üleskasvatamise ajal, välja arvatud teises ja kolmandas lõigus ette nähtud erandid.

Teiste rahuldavate lahenduste puudumisel võib Ahvenamaa maakonna omavalitsus lubada teataval ajavahemikul 15. märtsist 25. maini haha, mustvaera, tuttvardi, sõtka, rohukoskla, jääkoskla, auli ja tikutaja vähesel arvul küttimist [...]"

10 Ajavahemikul 1. septembrist 31. detsembrini on Ahvenamaa maakonnas lubatud küttida järgmisi liike: tuttvart, sõtkas, aul, jääkoskel, rohukoskel ja tikutaja.

11 Aastatel 1998–2001 lubas Ahvenamaa maakonna omavalitsus väljastada jahilube kevadiseks jahiks kõigi maakonnaseaduse nr 31 paragrahvi 20 teises lõigus nimetatud liikide või neist mõne küttimiseks.

Vaidluse taust ja kohtueelne menetlus

12 Komisjon saatis pärast seda, kui ta oli saanud 1995. ja 1996. aastal kaebusi veelindude kevadise jahi kohta Soomes 19. veebruaril 1998 Soome Vabariigile märgukirja, milles ta tõdes, et see liikmesriik lubab direktiivi artikli 7 lõiget 4 rikkudes teatavate direktiivi II lisas nimetatud looduslike veelinnuliikide kevadist jahti lindude pesitsusajal nii Mandri-Soomes kui ka Ahvenamaa maakonnas. Komisjoni sõnul polnud nimetatud direktiivi artikli 9 lõike 1 punktis c sätestatud erandi kohaldamise tingimused täidetud. Nimetatud märgukirjas viitas komisjon eelkõige sellele, et „teiste rahuldavate lahenduste" puudumise ja „vähese arvu" kriteeriumid ei olnud täidetud.

13 Kuna komisjon ei jäänud nimetatud märgukirjale antud vastusega rahule, saatis ta 28. aprillil 1999 Soome Vabariigile põhjendatud arvamuse, milles ta jäi sisuliselt märgukirjas toodud etteheidete juurde ning kutsus liikmesriiki võtma nimetatud arvamuse järgimiseks vajalikke meetmeid kahe kuu jooksul arvamuse kättesaamisest.

14 Soome valitsus vastas põhjendatud arvamusele 21. juuni 1999. aasta ja 30. märtsi 2001. aasta kirjadega.

15 Pärast Soome ametiasutuste vastuste läbivaatamist saatis komisjon 25. juulil 2001 täiendava põhjendatud arvamuse, milles ta jättis oma varasema seisukoha muutmata.

16 Kuna Soome Vabariik vastas nimetatud täiendavale põhjendatud arvamusele, et ta on seisukohal, et direktiivi artikli 9 lõike 1 punktis c ette nähtud erandi kohaldamiseks vajalikud tingimused on täidetud, otsustas komisjon esitada käesoleva hagi.

Hagi

17 Komisjon, kes küll möönab, et harrastustegevuse iseloomuga kevadist jahti võib pidada direktiivi artikli 9 lõike 1 punkti c tähenduses „mõistlikuks kasutamiseks", rõhutab, et käesoleval juhul ei vasta selline jaht teiste rahuldavate lahenduste puudumise tingimusele ega ka lindude vähesel arvul püüdmise tingimusele.

Teiste rahuldavate lahenduste puudumine

Poolte argumendid

18 Käesolevas kohtuasjas leiab komisjon kõnealuste linnuliikide osas, et nii Mandri-Soomes kui ka Ahvenamaa maakonnas leidub teisi rahuldavaid lahendusi peale kevadise jahi. Tuginedes Soome Vabariigi poolt esitatud uurimusele väidab ta, et

kõiki või peaaegu kõiki liike, keda kevaditi küttida võib, esineb üldiselt ka aladel, kus sügiseti jahti peetakse. Pealegi ei või haha, sõtka, jääkoskla ja tuttvardi kevadist jahti õigustada asjaoluga, et neid liike nimetatud aladel sügiseti ei esine.

19 Seevastu tõdeb komisjon, et ei näi mõistlikult võimalik pidada aulile sügiseti jahti samades paikades, kus kevaditi.

20 Rohukoskla ja mustvaera puhul on tegemist lindudega, kelle küttimine võib sügiseti mõneti raskem olla.

21 Igal juhul leiab komisjon, et käesoleva kohtuotsuse punktides 19 ja 20 nimetatud kolme liigi sügisene jaht, isegi kui see jääb tagasihoidlikumaks kevadisest jahist, ning „teiste sügiseti esinevate veelinnuliikide jaht" kujutab endast teist rahuldavat lahendust, millega võiks asendada kevadise jahi. Neil kolmel liigil ei ole tegelikult eriomast kasutamisotstarvet, mis takistaks nende asendamist samal jahialal teiste ulukiliikidega. Auli võib eelkõige asendada sinikael-pardi, piilpardi ja viupardiga. Teiseks leiab komisjon, et kevadist jahti neile veelindudele, keda sügiseti ei esine, võib lubada niivõrd, kuivõrd teised direktiivi artikli 9 lõike 1 punktis c ette nähtud muud tingimused on täidetud.

22 Soome valitsus väidab, et teised rahuldavad lahendused, millega praegu Soomes harrastatavat kevadist jahti võiks asendada, puuduvad. Siinkohal toob ta liikmesriigi kohustuste rikkumist puudavas hagis käsitletud iga liigi kohta välja põhjused, miks selline lahendus ei ole võimalik.

23 Soome valitsus väidab, et Mandri-Soome puhul puudutab kevadine jaht alates 2001. aasta kevadest tegelikult vaid auli, hahka ja jääkosklat. Ahvenamaa maakonnas võib kõiki käesoleva kohtuotsuse punktis 5 nimetatud liike küttida kevaditi.

24 Haha kohta märgib Soome valitsus, et pädevad ametiasutused leidsid neile kättesaadava info põhjal, et selle liigi kevadine jaht on teatud geograafilistes piirkondades vajalik, kuna sügiseti küttimiseks selle liigi isendeid piisaval arvul ei esine. Nimetatud piirkondades on selle liigi sügiseti esinevad isendid kas emaslinnud või samal aastal koorunud linnupojad. Pealegi on tegemist Soomes pesitseva liigiga, kelle pesitsemistingimuste parandamiseks kõrvaldavad jahimehed asjaomastel aladel esinevaid väikseid röövloomi.

25 Mis puudutab sõtkast ja tuttvarti, siis nende liikide küttimine ei ole sügiseti võimalik, kuna linnud elavad suurtes parvedes peamiselt rohkem kui 50 m kaugusel kaldast. Lindude küttimiseks kasutatava vintpüssi laskeulatus on maksimaalselt 35 meetrit ning ohutuse huvides pole kaheraudsete püsside kasutamine lubatud. Pealegi on sõtkas liik, kes pesitseb õõnsustes ja kellel on vaja inimese poolt paigaldatud

pesakaste. Tegelikkuses on suurem osa pesakastidest jahimeeste paigaldatud. Jaht on seega lindude sigivuse seisukohast asjakohane.

26 Mis puudutab jääkoskla kevadist jahti, siis on see põhiliselt õigustatud vajadusega tagada inimeste, eelkõige jahimeeste poolt pesakastide paigaldamine, mis on hädatarvilik selle liigi sigivuse seisukohast.

27 Auli, mustvaera ja rohukoskla osas väidab Soome valitsus, et nende liikide küttimine pole sügiseti võimalik, kuna sel aastaajal ei esine neid jahipidamiseks piisaval arvul nendes geograafilistes piirkondades, kus kevadine jaht on lubatud.

28 Lõpuks vaidleb Soome valitsus vastu komisjoni väitele, et teiste rahuldavate lahenduste puudumise tingimus ei ole täidetud, kuna ühe veelinnuliigi kevadist jahti võib samaväärselt asendada teise liigi sügisese jahiga. Ta märgib siinkohal, et komisjoni põhjendus ei ole kooskõlas direktiivi lähenemisega, kuna direktiivi lähenemine on linnuliikidel põhinev ning direktiivis sätestatakse linnuliikide kaitse põhimõtted. Lisaks ei saa nõuda, et ühe liigi jaht asendatakse teise liigi jahiga, ilma et uuritaks, mil viisil viimase liigi jaht mõjutaks selle liigi kaitset.

Euroopa Kohtu hinnang

29 Direktiivi artikli 7 lõike 1 kohaselt võib II lisas loetletud liikidele jahti pidada vastavalt siseriiklikele õigusaktidele. Nimetatud artikli lõige 4 sätestab siiski, et

liikmesriigid jälgivad, et liikidele, mille suhtes jahialaseid seadusi kohaldatakse, ei peetaks jahti pesitsusaladele naasmise ajal ega sigimise erinevatel etappidel ja poegade üleskasvatamise ajal.

30 Käesoleval juhul kohaldatakse kõnealustele liikidele, mida on nimetatud käesoleva kohtuotsuse punktis 5, eelmises punktis osutatud sätteid. Niisiis on selge, et Soomes kehtivad kevadised jahiajad langevad kokku nimetatud liikide pesitsusaegadega. Seega ei tohiks neile direktiivi artikli 7 lõike 4 kohaselt kõnealusel ajal jahti pidada.

31 Direktiivi artikli 9 lõike 1 punkt c võimaldab siiski selles artiklis sätestatud tingimustel lubada erandina selles sättes toodud tingimusi järgides pidada II lisas loetletud liikidele jahti direktiivi artikli 7 lõikes 4 nimetatud aegadel ning järelikult muu hulgas poegade üleskasvatamise ajal ja sigimise erinevatel etappidel (vt selle kohta 16. oktoobri 2003. aasta otsus kohtuasjas C-182/02: Ligue pour la protection des oiseaux jt, EKL 2003, lk I-12105, punktid 9–11, ja 9. juuni 2005. aasta otsus kohtuasjas C-135/04: komisjon *v.* Hispaania, EKL 2005, lk I-5261, punkt 17).

32 Nende tingimuste hulka, mis peavad direktiivi artikli 9 lõike 1 punkti c alusel sellise jahi lubamiseks täidetud olema, kuulub see, et teised rahuldavad lahendused puuduvad (vt eespool viidatud kohtuotsus Ligue pour la protection des oiseaux jt, punkt 15, ja kohtuotsus komisjon *v.* Hispaania, punkt 18).

33 See tingimus ei ole siiski täidetud, kui erandi alusel lubatud jahiaeg langeb vajaduseta kokku perioodidega, mille ajaks soovitakse direktiiviga erikaitset kehtestada. Selline vajadus puudub eelkõige siis, kui erandi alusel jahti lubava meetme ainus eesmärk on teatavate linnuliikide jahiaegade pikendamine aladel, kus need linnud on direktiivi artikli 7 kohaselt kehtestatud jahiaegadel juba esinenud (vt eespool viidatud kohtuotsus Ligue pour la protection des oiseaux jt, punkt 16, ja kohtuotsus komisjon *v.* Hispaania, punkt 19).

34 Mis puudutab käesoleva kohtuotsuse punktis 5 nimetatud seitsme linnuliigi kevadist jahti, siis tuleb kõigepealt nentida, et täiendavas põhjendatud arvamuses määratud tähtaja möödumisel, nii nagu nähtub ka käesoleva kohtuasja toimikusse lisatud materjalidest ja vastavalt Soome valitsuse kinnitustele, peeti Mandri-Soomes jahti vaid aulile, hahale ja jääkosklale. Kõiki seitset liiki võis seevastu jahtida Ahvenamaa maakonnas. Sellest järeldub, et vaid aulile, hahale ja jääkosklale võis jahti pidada nii Mandri-Soomes kui ka Ahvenamaa maakonnas.

35 Haha kohta tuleb märkida, et Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos'e (jahi- ja kalamajanduse uuringute instituut) linnu-uurimusest, millele pooled tuginevad (edaspidi „uurimus"), järeldub, et selle liigi isendeid leidub märkimisväärsel arvul sügise algusest alates jahialal, kus neile kevaditi jahti peetakse. Mis puudutab Soome valitsuse väidet, et nendel aladel sügiseti esinevad selle liigi isendid on emaslinnud või samal aastal koorunud linnupojad, ei tugine see mingisugusel tõendusmaterjalil, nii nagu Soome valitsus ka ise tunnistas. Lõpuks tuleb märkida, et kuigi on tõsi, et jahimehed teevad looduskeskkonna hoidmiseks vajalikke toiminguid, pidades haha pesitsustingimuste parandamiseks kevaditi jahti väikestele röövloomadele, ei tähenda see, et selliseid toiminguid saab teha vaid tingimusel, et haha kevadine jaht on lubatud.

36 Järelikult ei ole tõendatud, et erandina lubatud haha kevadise jahi puhul on täidetud direktiivi artikli 9 lõike 1 punktis c toodud tingimus teiste rahuldavate lahenduste puudumise kohta.

37 Sõtka ja tuttvardi osas on selge, et teatav arv neid liike esineb sügiseti jahialadel, kus kevaditi jahti peetakse. Pealegi nähtub uurimusest, et 36–37% nimetatud territooriumil sügiseti esinevatest selle liigi isenditest asuvad rohkem kui 50 meetri kaugusel kaldast. Selles uurimuses märgitakse lisaks, et osutatud lindude protsent põhineb loendusel, mida tehakse liikuvast paadist ja see vastab teatavale hetkeolukorrale. Seevastu jaht on vältav tegevus, mille ajal jahimees ootab, et linnud oma asukohta vahetaksid. Nimetatud uurimuse kohaselt on järelikult tõenäoline, et kaldalt jahitavate lindude arv on veel suurem, kui nimetatud loenduste käigus registreeritud.

38 Mis puudutab iseäranis sõtkast, siis isegi juhul, kui võib möönda, et kevadisel jahiajal pesakaste paigaldades teevad jahimehed selle liigi sigimise seisukohast tarvilikke toiminguid, ei tähenda see seda, et selliseid toiminguid saaks teha vaid tingimusel, et selle linnu kevadine jaht on lubatud.

39 Niisuguses olukorras tuleb tõdeda, et Soome valitsus ei ole tõendanud, et sõtka ja tuttvardi kevadise jahi puhul on täidetud direktiivi artikli 9 lõike 1 punktis c toodud tingimus teiste rahuldavate lahenduste puudumise kohta.

40 Mis puudutab jääkoskla kevadist jahti, mis on põhiliselt õigustatud vajadusega tagada inimeste, eelkõige jahimeeste poolt pesakastide paigaldamine, mis on hädatarvilik selle liigi sigivuse seisukohast, piisab kui viidata *mutatis mutandis* käesoleva kohtuotsuse punktidele 38 ja 39.

41 Rohukoskla ja mustvaera osas tuleb märkida, et ilma oma väidete toetuseks mingisugust tõendusmaterjali esitamata piirdus Soome valitsus väitega, et selle liigi jaht pole sügiseti võimalik, kuna sel aastaajal ei esine seda liiki jahipidamiseks piisaval arvul neis geograafilistes piirkondades, kus kevadine jaht on lubatud. Uurimusest selgub siiski, et need kaks liiki tegelikult esinevad Ahvenamaa maakonnas sügiseti vähemalt mingil ajavahemikul, kuigi märgatavalt vähemal arvul, kui kevaditi.

42 Seega tuleb tõdeda, et ei ole tõendatud, et rohukoskla ja mustvaera kevadise jahi puhul on täidetud direktiivi artikli 9 lõike 1 punktis c toodud tingimus teiste rahuldavate lahenduste puudumise kohta.

43 Mis puudutab auli — liiki, kelle komisjon jättis eksikombel sõnaselgelt oma hagiavalduse nõuete osas mainimata, kuigi ta selles samas hagiavalduses heitis kostjaks olevale liikmesriigile iseäranis ette selle liigi kevadise jahi lubamist, ilma et oleks täidetud tingimus teiste rahuldavate lahenduste puudumise kohta —, siis on selge, et sellele liigile ei või sügiseti jahti pidada geograafilistes piirkondades, kus kevadine jaht on lubatud.

44 Selles osas tuleb märkida, et meetmeid, mis seisnevad auli kevadise jahi asemel teistele nimetatud piirkondades esinevatele veelinnuliikidele sügisese või isegi kevadise jahi lubamises, ei saa pidada teisteks rahuldavateks lahendusteks direktiivi artikli 9 lõike 1 punkti c tähenduses. Sellise lahenduse puhul on oht, et see säte kaotab vähemalt osaliselt oma mõtte, sest nii võiks teatavatel aladel keelata mõnede linnuliikide jahi, ehkki vähesel arvul küttimine ei pruugi ohustada nende populatsiooni rahuldaval tasemel säilitamist ning järelikult oleks tegemist nende liikide mõistliku kasutamisega (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus Ligue pour la protection des oiseaux jt, punkt 17). Välja arvatud siis, kui kõik linnuliigid loetaks jahi seisukohast võrdväärseks, oleks nimetatud lahendus lisaks igal juhul õigusliku ebakindluse allikas, kuna alus, mille põhjal võib asuda seisukohale, et teatava liigi jahi võib asendada teise liigi jahiga, ei tulene kohaldatavatest õigusnormidest.

45 Sellest järeldub, et auli kevadine jaht vastab direktiivi artikli 9 lõike 1 punktis c toodud tingimusele teiste rahuldavate lahenduste puudumise kohta.

46 Eespool toodut arvesse võttes tuleb nõustuda komisjoni etteheitega, mille kohaselt haha, sõtka, rohukoskla, jääkoskla, mustvaera ja tuttvardi kevadine jaht ei ole kooskõlas direktiivi artikli 9 lõike 1 punktis c toodud tingimusega teiste rahuldavate lahenduste puudumise kohta.

Vähene arv

Poolte argumendid

47 Komisjon meenutab, et ORNIS-komitee arvates tuleb „vähese arvu" all mõista arvu, mis liikide puhul, kellele jaht on keelatud, on väiksem kui 1% asjaomase liigi keskmisest aastasest suremusest ning mis liikide puhul, kellele jahti võib pidada, on ligikaudu 1%.

48 Niisiis ei järginud Soome Vabariik haha, jääkoskla, rohukoskla, mustvaera, sõtka ja tuttvardi jahi osas direktiivi artikli 9 lõike 1 punktis c sätestatud tingimust vähesel arvul püüdmise kohta. Seevastu auli osas seda tingimust järgiti.

49 Soome valitsus tunnistab, et nimetatud tingimust ei järgitud haha, jääkoskla, rohukoskla ja mustvaera puhul.

50 Seevastu viitab Soome valitsus sellele, et 2001. aasta kevadisel jahiajal kütiti 1461 sõtkast ja 2585 tuttvarti. Kui võrrelda neid arve selle liigi aastase suremusega, saame suhtarvuks sõtka puhul 0,8% ja tuttvardi puhul 1,2%. Mõlema liigi puhul on täidetud ORNIS-komitee poolt kehtestatud määrav tingimus, mille kohaselt kütitud

lindude arv peab vastama ligikaudu 1% selle liigi aastasest suremusest. Pealegi paistab nende liikide arvukus suurenevat.

Euroopa Kohtu hinnang

51 Tuleb meenutada, et direktiivi artikli 9 lõike 1 punkti c kohaselt on jaht lubatud vaid siis, kui see puudutab mõnede lindude vähesel arvul püüdmist (vt eespool viidatud kohtuotsus Ligue pour la protection des oiseaux jt, punkt 15).

52 Käesoleval juhul on selge, et haha, jääkoskla, rohukoskla ja mustvaera puhul ei ole täidetud tingimus, et jaht võib puudutada vaid vähesel arvul püüdmist. Järelikult tuleb kindlaks teha, kas see tingimus on sõtka ja tuttvardi puhul täidetud.

53 Selles osas märgib komisjoni 24. novembri 1993. aasta dokument pealkirjaga „Teine aruanne direktiivi 79/409/EMÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta rakendamise kohta" (KOM(93) 572 lõplik), et vastavalt ORNIS-komitee selgitustele tuleb „väheseks arvuks" pidada püügimäärasid, mis on väiksemad kui 1% asjaomase

populatsiooni aastasest kogusuremusest (keskmine väärtus) selliste liikide puhul, millele ei või jahti pidada, ja ligikaudu 1% selliste liikide puhul, millele võib jahti pidada, ning et rändlindude liikide puhul tuleb „asjaomase populatsiooni" all mõista nende piirkondade populatsiooni, kust on pärit suurem osa neist lindudest, kes liiguvad selle piirkonna kaudu, mille suhtes asjaomast erandit selle kohaldamisaja jooksul kohaldatakse.

54 Kuigi on tõsi, et ORNIS-komitee poolt välja töötatud kriteerium vähese arvu kohta ei ole õiguslikult siduv, võib komitee arvamuste teadusliku väärtuse tunnustamise ja Euroopa Kohtul muude teaduslike vastupidiste tõendite puudumise tõttu kohaldada seda viitena, et hinnata, kas kostjaks oleva liikmesriigi poolt direktiivi artikli 9 lõike 1 punkti c alusel tehtav erand vastab tingimusele, et asjaomaste lindude püüdmine peab toimuma vähesel arvul (vt eelkõige 9. detsembri 2004. aasta otsus kohtuasjas C-79/03: komisjon *v.* Hispaania, EKL 2004, lk I-11619, punkt 41).

55 On tõendatud, et 2001. aasta kevadel püüti Ahvenamaa maakonnas 1461 sõtkast ja 2585 tuttvarti. Lisaks nähtub kohtuasja toimikust, et ORNIS-komitee sõnul võrdub 1758 sõtka ja 2208 tuttvardi püüdmine 1%-ga asjaomase populatsiooni aastasest kogusuremusest ning vastab seega tingimusele, et püüdmine peab toimuma vähesel arvul, nii nagu komitee on selle määratlenud.

56 Sellest järeldub, et täiendavas põhjendatud arvamuses kindlaks määratud tähtaja möödumisel ei ületanud Ahvenamaa maakonnas püütud sõtkaste arv ORNIS-komitee poolt määratud „vähese arvu" künnist.

57 Mis puudutab tuttvarti, siis püütud isendite arv oli vähemalt 1,2% asjaomase populatsiooni aastasest kogusuremusest. Arvestades asjaolu, et ORNIS-komitee arvates tuleb esiteks pidada „väheseks arvuks" igat liiki püüdmist, mis on ligikaudu 1% asjaomase populatsiooni aastasest kogusuremusest liikide puhul, kellele võib jahti pidada ja kelleks on näiteks tuttvart, ja teiseks, kuna on selge, et selle liigi arvukus on suurenemas, tuleb asuda seisukohale, et Ahvenamaa maakonnas püütud tuttvartide arv ei ületanud kõnealuse komitee poolt määratud „vähese arvu" künnist.

58 Sellest järeldub, et sõtka ja tuttvardi kevadise jahi puhul oli täiendavas põhjendatud arvamuses kindlaks määratud tähtaja möödumisel täidetud tingimus, et jaht võib puudutada vaid lindude vähesel arvul püüdmist.

59 Eespool toodust järeldub, et komisjoni etteheidetega, mille kohaselt haha, jääkoskla, rohukoskla ja mustvaera kevadine jaht ei ole kooskõlas direktiivi artikli 9 lõike 1 punktis c toodud tingimusega lindude vähesel arvul püüdmise kohta, tuleb nõustuda.

60 Järelikult tuleb nentida, et kuna Soome Vabariik ei tõendanud, et Mandri-Soomes ja Ahvenamaa maakonnas toimuva veelindude kevadise jahi ajal:

— oli haha, sõtka, rohukoskla, jääkoskla, mustvaera ja tuttvardi osas täidetud direktiivi artikli 9 lõike 1 punktis c sätestatud erandi tegemise tingimus kevadise jahi asemel teiste rahuldavate lahenduste puudumise kohta, ning et

— haha, jääkoskla, rohukoskla ja mustvaera osas oli täidetud nimetatud artiklis sätestatud erandi tegemise tingimus, mille kohaselt jaht võib puudutada vaid lindude vähesel arvul püüdmist,

on Soome Vabariik rikkunud nimetatud direktiivist tulenevaid kohustusi.

61 Jätta hagi ülejäänud osas rahuldamata.

Kohtukulud

62 Kodukorra artikli 69 lõike 2 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna komisjon on kohtukulude hüvitamist nõudnud ja Soome Vabariik on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb kohtukulud mõista välja Soome Vabariigilt.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (teine koda) otsustab:

1. **Kuna Soome Vabariik ei tõendanud, et Mandri-Soomes ja Ahvenamaa maakonnas toimuva veelindude kevadise jahi ajal:**

— **oli haha, sõtka, rohukoskla, jääkoskla, mustvaera ja tuttvardi osas täidetud nõukogu 2. aprilli 1979. aasta direktiivi 79/409/EMÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta, mida on muudetud aktiga Austria Vabariigi, Rootsi Kuningriigi ja Soome Vabariigi ühinemistingimuste ja Euroopa Liidu aluslepingutesse tehtavate muudatuste kohta, artikli 9 lõike 1 punktis c sätestatud erandi tegemise tingimus kevadise jahi asemel teiste rahuldavate lahenduste puudumise kohta;**

— **oli haha, jääkoskla, rohukoskla ja mustvaera osas täidetud nimetatud artiklis sätestatud erandi tegemise tingimus, mille kohaselt jaht võib puudutada vaid lindude vähesel arvul püüdmist,**

on Soome Vabariik rikkunud nimetatud direktiivist tulenevaid kohustusi.

2. Jätta hagi ülejäänud osas rahuldamata.

3. Mõista kohtukulud välja Soome Vabariigilt.

Allkirjad